

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ:
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΩΤΑΤΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ ΕΩΣ ΤΗΝ ΥΣΤΕΡΗ
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ
ΑΚΑΔ. ΕΤΟΥΣ
2020 – 2021

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Περιγράμματα Μαθημάτων

ΑΘΗΝΑ 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σεμινάρια Προϊστορικής Αρχαιολογίας

Η Μεσολιθική εποχή στην Ανατολική Μεσόγειο: σύγχρονες έρευνες και νέα δεδομένα	
Θρησκεία και λατρευτικές πρακτικές στην προϊστορική Κρήτη και Κύπρο, με έμφαση στην Ύστερη Χαλκοκρατία	3
Βιοτεχνίες και εργαστήρια στην Κρήτη της Εποχής του Χαλκού: οργάνωση, τεχνολογία και παραγωγή	5
Το φιλοσοφικό υπόβαθρο της αρχαιολογικής ερμηνείας	8
Το θαλάσσιο περιβάλλον: Γεωαρχαιολογικές και Βιοαρχαιολογικές προσεγγίσεις	11
Ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας και η σημασία του για τις προϊστορικές κοινωνίες ...	14
Η Μεσοελλαδική Εποχή –περίοδος κρίσης ή μεταμόρφωσης;	17
Οι "Σκοτεινοί Αιώνες" στο τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού και κατά την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου στην Εγγύς Ανατολή και την Κύπρο	20

Σεμινάρια Κλασικής Αρχαιολογίας

Η μνημειακή αρχιτεκτονική της Πελοποννήσου	23
Ελληνιστική πλαστική στο Αιγαίο	25
Ζητήματα στη μελέτη της μνημειακής ζωγραφικής (800 π.Χ. – 200 μ.Χ.)	28
Η κεραμική ως αρχαιολογικό υλικό: ο 'κύκλος ζωής' των αρχαίων ελληνικών αγγείων	31

Σεμινάρια Αρχαίας Ιστορίας

Πολιτικοί και κοινωνικοί θεσμοί στην Ελληνιστική και Ρωμαϊκή περίοδο	35
Ιδιωτικά σωματεία και συσσωματώσεις με επίκεντρο το γυμνάσιο στις αρχαίες ελληνικές πόλεις (2 ^{ος} αιώνας π.Χ.-3 ^{ος} αι. μ.Χ.)	37
Ολιγαρχία και Δημοκρατία στην τελευταία φάση του Πελοποννησιακού πολέμου	40
Τρέχοντα ερευνητικά προβλήματα ελληνιστικής και ρωμαϊκής ιστορίας	43

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Θρησκεία και λατρευτικές πρακτικές στην προϊστορική Κρήτη και Κύπρο, με έμφαση στην Ύστερη Χαλκοκρατία

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2003	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θρησκεία και λατρευτικές πρακτικές στην προϊστορική Κρήτη και Κύπρο, με έμφαση στην Ύστερη Χαλκοκρατία.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεταπτυχιακό σεμινάριο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	OXI		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH133		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Στόχος του σεμιναρίου αυτού είναι η διερεύνηση των θρησκευτικών αντιλήψεων και λατρευτικών πρακτικών των κοινωνιών της προϊστορικής Κρήτης και Κύπρου, ιδιαίτερα κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Το θέμα προσεγγίζεται σε δύο επίπεδα. Πρώτον, εξετάζονται τα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα θέσεων, οι οποίες παραδοσιακά θεωρούνται ιεροί χώροι επί τη βάση της δομής και της σκευής τους. Στη δομή εγγράφονται στοιχεία όπως η οργάνωση του χώρου και η παρουσία σταθερών κατασκευών με ιερό χαρακτήρα, ενώ στην σκευή περιλαμβάνονται κινητά ευρήματα με εξειδικευμένη χρήση, όπως πήλινα και λίθινα αγγεία, ειδώλια κατασκευασμένα από διάφορα υλικά και άλλα. Σε δεύτερο επίπεδο μελετώνται οι σχετικές παραστάσεις στην εικονογραφία και οι ποικίλες ερμηνείες που έχουν εκφραστεί αναφορικά με το περιεχόμενό τους. Στον όρο εικονογραφία συμπεριλαμβάνονται κυρίως οι απεικονίσεις στη μεγάλη ζωγραφική, τη σφραγιδογλυφία, τα πήλινα ομοιώματα και/ή παραστάσεις σε άλλα μέσα.</p> <p>Σε αυτό το ευρύτερο πλαίσιο θα συζητηθούν μία σειρά προβλημάτων, όπως η ταύτιση των επίσημων και ανεπίσημων χώρων λατρείας, οι ιδιότητες της θεότητας ή των θεοτήτων, ο</p>

χαρακτήρας των τελετουργιών και η ενδεχόμενη σύνδεση της θρησκείας με τις ομάδες άσκησης εξουσίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν το πρωτογενές αρχαιολογικό υλικό, σταθερά και κινητά ευρήματα, της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην Κρήτη και την Κύπρο
- γνωρίζουν τους βασικούς θεματικούς κύκλους και προγράμματα της αιγαιακής εικονογραφίας, που σχετίζονται με την θρησκεία
- συγκρίνουν λατρευτικές πρακτικές στα δύο νησιά και να είναι σε θέση να διακρίνουν τυχόν διαφορές και ομοιότητες, σε επίπεδο ευρημάτων και συμβολισμών/ιδεολογίας
- εμβαθύνουν στη σημασία της θρησκείας στην ανάπτυξη και εξέλιξη της κοινωνίας σε επίπεδο πολιτικό/διοικητικό και οικονομικό

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ανάλυση και εμβάθυνση στα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα, στην εικονογραφία και στα κινητά ευρήματα της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην Κρήτη και Κύπρο αντίστοιχα:
- -Ιεροί χώροι στην Κρήτη και Κύπρο (αρχιτεκτονική και σκευή)
- -Μινωικές τοιχογραφίες
- -Μυκηναϊκές τοιχογραφίες
- -Τοιχογραφίες του Ακρωτηρίου Θήρας
- -Σφραγιδολογία της Κρήτης και της Κύπρου και σε σχέση με την αντίστοιχη της Αιγύπτου και της Εγγύς Ανατολής
- Θρησκευτικά σύμβολα στην Κρήτη και την Κύπρο και η σημασία τους
- Θρησκευτικές πράξεις και τελεουργίες (επιφάνεια θεότητας, πομπές, διαβατήριες τελετές, αθλοπαιδιές κ.ά.)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	116
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	80
	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	120
	Σύνολο Μαθήματος	375

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Προφορική παρουσίαση της εργασίας (20%) II. Γραπτή τελική εργασία (80%) Το θέμα της εργασίας επιλέγεται κατόπιν συνεννοήσεως του φοιτητή με την διδάσκουσα
----------------------------	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • CMS (<i>Corpus der minoischen und mykenischen Siegel</i>), επιμ. F. Matz και H. Biesantz, Berlin 1964-2000, Mainz 2002-. • Betancourt, P. 2007. <i>Introduction to Aegean Art</i>. Philadelphia. • Brecoulaki, H., J. Davis, L. Stocker και Sh. Stocker, επιμ. 2015. <i>Mycenaean Wall Painting in Context. New Discoveries, Old Finds Reconsidered</i>. Αθήνα. • Hitchcock, L. 2000. <i>Minoan Architecture: A Contextual Analysis</i>. SIMA 155. Jonsered. • Hägg, R., επιμ. 1997. <i>The Function of "Minoan Villa."</i> Stockholm. • Hägg, R., και N. Marinatos, επιμ. 1987. <i>The Function of the Minoan Palaces</i>, Stockholm. • Immerwahr, S. A. 1989. <i>Aegean Painting in the Bronze Age</i>, Philadelphia. • Μαντζουράνη, Ε. 2001. <i>Η Αρχαιολογία της Προϊστορικής Κύπρου</i>, Αθήνα. • Μαντζουράνη, Ε. 2002. <i>Προϊστορική Κρήτη - Τοπογραφία και Αρχιτεκτονική</i>, Αθήνα. • Marinatos, N. 1993. <i>Minoan Religion: Ritual, Image and Symbol</i>, Columbia, South Carolina. • Nilsson, M. 1998. <i>Minoan-Mycenaean Religion and its Survival in the Greek Religion</i>, Lund. • Pararas, Y. 2008. <i>Immovable Offertory Installations in Late Bronze Age Cyprus</i>, SIMA Pocket-book 174, Säverlanden. • Preziosi D. και L. Hitchcock, 1999. <i>Aegean Art and Architecture</i>, Oxford. • Rutkowski, B. 1986. <i>The Cult Places of the Aegean</i>, New Haven – London. • Webb J. M. 1999. <i>Ritual Architecture, Iconography and Practice in Cypriot Bronze Age</i>, SIMA Pocket-book 75. Jonsered.
--

Βιοτεχνίες και εργαστήρια στην Κρήτη της Εποχής του Χαλκού: οργάνωση, τεχνολογία και παραγωγή

B. ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2005	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βιοτεχνίες και εργαστήρια στην Κρήτη της Εποχής του Χαλκού: οργάνωση, τεχνολογία και παραγωγή		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3-4	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ARCH555	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Να συγκεντρώνουν, κριτικάρουν και αξιολογούν συγκριτικά ερμηνευτικές προσεγγίσεις για το ίδιο ζήτημα, υπό το φως νέων δεδομένων και με τη βοήθεια σύγχρονων θεωρητικών ρευμάτων. * Να αποκτήσουν τα απαραίτητα μεθοδολογικά εργαλεία για να προσεγγίζουν παρόμοια ζητήματα, που σχετίζονται με την οργάνωση, τη δομή και τη λειτουργία αρχαίων κοινοτήτων. * Να παρουσιάζουν τις εργασίες τους σε εξειδικευμένο ακροατήριο, με τη χρήση ψηφιακών μέσων.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Σχεδιασμός και τεκμηρίωση επιστημονικών δοκιμών • Προφορική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών ενώπιον εξειδικευμένου ακροατηρίου.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το σεμινάριο προσφέρει τα μεθοδολογικά εργαλεία για την ερμηνεία πολιτισμικών φαινομένων που αναδεικνύονται από τη μελέτη υλικών καταλοίπων της Κρήτης κατά την Εποχή του Χαλκού. Επίσης, ασκεί τους φοιτητές στην κριτική σκέψη και την αξιολόγηση προσεγγίσεων που ορμώνται από διαφορετικά σημεία εκκίνησης.</p>
--

Ειδικότερα, το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι επιγραμματικά το ακόλουθο:

1. Οικονομία και παραγωγή στην Κρήτη της Εποχής του Χαλκού.
2. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο ζήτημα της αναγνώρισης εργαστηρίων και χώρων εργασίας στα ανασκαφικά συμφραζόμενα.
3. Τα «ανακτορικά» μινωικά εργαστήρια και η κοινωνικο-οικονομική θέση των «ανακτορικών» τεχνιτών..
4. Εργαστήρια και χώροι εργασίας σε οικιακό επίπεδο. Οι πόλεις και οι «επαύλεις».
5. Είδη και σημασία των βιοτεχνικών παραγωγών στη μινωική Κρήτη.
6. Παραδείγματα μελέτης.
7. Παραδείγματα μελέτης.
8. Παρουσιάσεις εργασιών και συζήτηση επ' αυτών.
9. Παρουσιάσεις εργασιών και συζήτηση επ' αυτών.
10. Παρουσιάσεις εργασιών και συζήτηση επ' αυτών.

5. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	116
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	80
	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	120
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προφορική παρουσίαση 2. Παράδοση γραπτής εργασίας <p>Σε αυτές τα κριτήρια αξιολόγησης είναι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Δομή εργασίας 2. Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών 3. Διατύπωση βιβλιογραφίας 4. Γλωσσική έκφραση 5. Εμβάθυνση, ανάπτυξη, κριτική σκέψη <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά κατά τη διάρκεια των παραδόσεων, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική για τους συμμετέχοντες.</p>	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Betancourt, Ph.P., Th.Brogan, V.Apostolakou και A.Koh, 2014. “The organization of Minoan manufacturing”. *Κρητικά Χρονικά* 34: 89-96.
- Betancourt, Ph. P. 2006. *The Chrysokamino Metallurgy Workshop and its Territory*. Princeton.
- Branigan, K. 1983. “Craft Specialization in Minoan Crete”. Στο O. Krzyszkowska και L. Nixon (επιμ.), *Minoan Society, Proceedings of the Cambridge Colloquium 1981*, 23-32, Bristol.
- Catling, H. W. και E. Catling 1984. “The Bronzes and Metalworking Equipment”, στο M. R. Popham, *The Minoan Unexplored Mansion at Knossos*, 203-222, London.
- Δαβάρας, Κ. 1973. “Μινωική κεραμεική κάμινος εις Στύλος Χανίων”. *ΑΕ* 112: 75-80.
- Δαβάρας, Κ. 1989. “Μινωικά μελισσοουργικά σκεύη”. Στο *Φίλια έπη εις Γεώργιον Μυλωνάν δια τα 60 έτη του ανασκαφικού του έργου Γ΄*, 1-7. Αθήνα.
- Effenterre Van, M. 1983. “Réflexion sur l’organisation des atelier dans la civilization créto-mycénienne”. Στο *Minoan Society*, επιμ. O. Krzyszkowska και L. Nixon, 69-74, Bristol.
- Evely, D. 1988α. “The Potters’ Wheel in Minoan Crete”. *BSA* 83: 83-126.
- Evely, D. 1988β. “Minoan Craftsmen: Problems of Recognition and Definition”. Στο *Problems in Greek Prehistory*, επιμ. E.B. French και K. A. Wardle, 397-415. Bristol.
- Evely, D. 1993. *Minoan Crafts: Tools and Techniques I*, SIMA 92.I. Göteborg.
- Κορακα, Κ. και L. Platon, 1993. “Ληνοί μινωικοί”, *BCH* 117: 35-101.
- Platon, L. 1993. “Atelier palatiaux minoens: une nouvelle image”, *BCH* 117: 103-122.
- Poursat, J-Cl. 1996. *Artisan minoens: les maisons-ateliers du Quartier Mu*, Études Crétoises 32. Fouilles exécutées à Malia. Le Quartier Mu III. Paris.
- Warren, P. 1967. “A Stone Vase Maker’s Workshop in the Palace at Knossos”, *BSA* 62: 195-202.
- Warren, P. 2014. “Aromatic Questions”, *Κρητικά Χρονικά* 34: 13-39.

Το φιλοσοφικό υπόβαθρο της αρχαιολογικής ερμηνείας

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2007	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Το φιλοσοφικό υπόβαθρο της αρχαιολογικής ερμηνείας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	

Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες Επισκέψεις σε μουσεία και αρχ. χώρους	3	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με παρουσίαση και υποβολή εργασίας στα αγγλικά)	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ARCH326	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του σεμιναρίου είναι να εξετάσει μερικές από τις ιδέες της νεότερης και σύγχρονης φιλοσοφίας που έχουν επηρεάσει την αρχαιολογική σκέψη, καθώς αφορούν τη σχέση του ανθρώπου με τον υλικό πολιτισμό. Οι φοιτήτριες/φοιτητές επιλέγουν εκπροσώπους της φιλοσοφίας ή της ευρύτερα οριζόμενης ως κοινωνιολογικής θεωρίας (π.χ. Μαρξ, Μως, Γκίντενς, Μπουρντιέ, Φουκώ, Gell, Ντελέζ, Λατούρ, deLanda κ.ά.), συζητούν τις ιδέες καθαυτές και βρίσκουν ένα συναφές αρχαιολογικό παράδειγμα για να κατανοήσουν το προϊστορικό Αιγαίο μέσα από τις ιδέες αυτές.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν το έργο σημαντικών φιλοσόφων της νεώτερης και σύγχρονης εποχής • γνωρίζουν θεμελιώδεις φιλοσοφικές έννοιες που έχουν επηρεάσει τη θεωρία της αρχαιολογίας • συγκρίνουν διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις των ίδιων εννοιών-κλειδιών για την κατανόηση της ανθρώπινης κατάστασης και της οργάνωσης και λειτουργίας της κοινωνίας <p>εμβαθύνουν στη σημασία της θεωρίας στη συγκρότηση της αρχαιολογικής σκέψης και ειδικότερα στους τρόπους με τους οποίους συγκροτούνται οι ερμηνείες των αρχαιολογικών δεδομένων</p>
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών
- Η έννοια της αξίας κατά Μαρξ
- Η έννοια του δώρου κατά τον Μωσ
- Λόγος και κοινωνία κατά Φουκώ
- Η έννοια της πρακτικής δράσης κατά Μπουρντιέ
- Η έννοια της δραστηριότητας κατά Γκίντενς
- Η δραστηριότητα του έργου τέχνης κατά τον Gell
- Η έννοια της συναρμογής (assemblage) κατά Deleuze
- Η έννοια της συναρμογής (assemblage) κατά DeLanda
- Η θεωρία δράστη-δικτύου του Latour
- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	30
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	80
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	115
	Συγγραφή εργασίας	110
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας (20%) 3) Σεμιναριακή εργασία (80%) 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Hitchcock, L. 2008. *Theory for Classics: A Student's Guide*. London and New York: Routledge.
- Bourdieu, P. 1977. *Outline of a Theory of Practice* (μετάφραση R. Nice). Cambridge: Cambridge University Press.
- DeLanda, M. 2016. *Assemblage theory*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Deleuze, G. και F. Guattari 2017. *Καπιταλισμός και σχιζοφρένεια: Χίλια πλατόματα* (μετάφραση Β. Πατσογιάννης). Αθήνα: Πλέθρον.
- Foucault, M. 1991. *Η τάξη του λόγου: εναρκτήριο μάθημα στο College de France-1970* (μετάφραση Χ. Χρηστίδης, Μ. Μαϊδάτσης). Αθήνα: Ηριδανός.

- Giddens, A. 1984. *The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gell, A. 1998. *Art and Agency: An Anthropological Theory*. Oxford: Oxford University Press.
- Latour, B. 2005. *Reassembling the Social – An Introduction to Actor-Network-Theory*. Oxford: Oxford University Press.
- Marx, K. 2010. *Κριτική της πολιτικής οικονομίας* (μετάφραση Χ. Μπαλωμένος). Αθήνα: Σύγχρονη Εποχή.
- Mauss, M. 1999. *Το δώρο: Μορφές και λειτουργίες της ανταλλαγής στις αρχαϊκές κοινωνίες* (μετάφραση Α. Σταματοπούλου-Παραδέλλη). Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Το θαλάσσιο περιβάλλον: Το θαλάσσιο περιβάλλον: Γεωαρχαιολογικές και Βιοαρχαιολογικές και προσεγγίσεις

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) Γενικά

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2002	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Το θαλάσσιο περιβάλλον: Γεωαρχαιολογικές και Βιοαρχαιολογικές και προσεγγίσεις		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Για τον αρχαιολόγο είναι πολύ σημαντική η γνώση των βασικών γεωλογικών παραγόντων που επηρεάζουν τη ζωή και τη δράση του ανθρώπου και των ζώντων οργανισμών πάνω στη γη αλλά και μέσα στο νερό. Στο σεμινάριο θα εξετασθούν οι μέθοδοι τηλεπισκόπησης των θαλασσών και οι εφαρμογές άλλες στην προϊστορική αρχαιολογία. Οι μεταβολές άλλες στάθμης άλλες θάλασσας είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα καθώς κατά άλλες προϊστορικούς χρόνους έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην μετακίνηση αγαθών και ιδεών, στην ανάπτυξη ή εγκατάλειψη παράκτιων οικισμών.

Methods for studying marine organisms (fish, molluscs) for the interpretation of these bioarcheological residues and their contribution to archaeological research will also be presented. At the end of the seminar students will follow a seminar in the Argo-Saronicos Gulf, (co-organized by the Laboratory of Marine Geology & Physical Oceanography of Patras University and the Ephorate of Underwater Antiquities), about the use of remote sensing (aerial and underwater) surveying methodologies. (for more details e-class).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, και, έως ένα βαθμό, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος
- Να προσεγγίζουν με κριτικό πνεύμα τα δημοσιευμένα πρωτογενή αρχαιολογικά δεδομένα μέσα από συγκεκριμένα θεωρητικά και ερμηνευτικά σχήματα
- Εκπονούν συνθετικές εργασίες σε μορφή δημοσιεύσιμη για επιστημονικά αρχαιολογικά περιοδικά
- Γνωρίζουν σε βάθος τα ζητήματα που σχετίζονται με το θαλάσσιο περιβάλλον και την επίδρασή τους στις ανθρώπινες δραστηριότητες.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σχεδιασμός και τεκμηρίωση επιστημονικών δοκιμίων
- Προφορική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών ενώπιον εξειδικευμένου ακροατηρίου.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Περιβαλλοντική Αρχαιολογία
2. Γεωαρχαιολογία, Γεωμορφολογία και Τηλεπισκόπηση
3. Βιοαρχαιολογία
4. Ενάλια Αρχαιολογία
5. Μέθοδοι θαλάσσιας τηλεπισκόπησης
6. Ανασύσταση περιβάλλοντος: θαλασσινά τοπία
7. Αρχαιοπεριβαλλοντικά παραδείγματα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις (6μ X 3ω)	18
	Προφορικές παρουσιάσεις (7μX3ω)	21
	Πρακτική άσκηση στο πεδίο	36
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας (30μX4ω)	120
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη και εκπόνηση σεμιναριακής εργασίας (30μX6ω)	180
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>1. Προφορική παρουσίαση 2. Παράδοση γραπτής εργασίας Σε αυτές τα κριτήρια αξιολόγησης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Δομή εργασίας ○ Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών ○ Χρήση βιβλιογραφίας ○ Γλωσσική έκφραση ○ Εμβάθυνση, ανάπτυξη, κριτική σκέψη <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά κατά τη διάρκεια των παραδόσεων, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • Allen, K.M.S., S.W. Green, και E.B.W. Zubrow. 1990. <i>Interpreting space: GIS and archaeology</i>. London. • Αλματζή, Α. 2000. “Γενικά για λιμναίους οικισμούς.” <i>Επτάκυκλος</i> 15: 82-6. • Battarbee, R.W. 1988. “The use of Diatom Analysis in Archaeology: A review.” <i>JAS</i> 15: 621-44. • Bocquet, A. 1984. <i>Archéologie des lacs et des rivières</i>. Annecy: Musée d’Annecy. • Brown, A.G. 1997. <i>Alluvial geoarchaeology</i>. Cambridge: Cambridge University Press. • Courty, M.A., P. Goldberg, και R. Macphail. 1989. <i>Soils and micromorphology in archaeology</i>. Cambridge: Cambridge Manuals in Archaeology. • Dincauze, D.F. 2000. <i>Environmental Archaeology. Principles and Practice</i>. Cambridge: Cambridge University Press. • Ευθυμίουπουλος, Η., και Μ. Μοδινός. επιμ. 2000. <i>Το θαλάσσιο περιβάλλον</i>. Αθήνα: Διεπιστημονικό Ινστιτούτο Περιβαλλοντικών Ερευνών (ΔΙΠΕ) / Ελληνικά γράμματα. • Harrison S.P., και G. Digerfeldt. 1993. “European lakes as palaeohydrological and palaeoclimatic indicators.” <i>Quaternary Science Reviews</i> 12: 233-48. • Hassan, F. 1979. “Geoarchaeology: The geologist and archaeology.” <i>American Antiquity</i> 44: 207-70.

- Higgins, M.D., και R. Higgins. 1996. *Geological companion to Greece and the Aegean*. NY / London: Cornell University. Press / Duckworth Publishers, Ithaca.
- Jones, R.E., B.S.J. Isserlin, V. Karastathis, S.P. Papamarinopoulos, και G.E. Syrides, et.al., 2000. "Exploration of the Canal of Xerxes, Northern Greece: the role of Geophysical and other techniques." *Archaeological Prospection* 7: 147-70.
- Καραλή, Λ. 2005. *Περιβαλλοντική Αρχαιολογία*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- Καραλή, Λ., και Γ. Φερεντίνος. επιμ. 2015. *Τετράδια Γεωαρχαιολογίας*. Συλλογικό έργο. Αθήνα: ΟΛΚΟΣ.
- Karastathis, V.K., S. Papamarinopoulos και R.E. Jones. 2001. "2-D velocity structure of the buried ancient canal of Xerxes; an application of seismic methods in archaeology." *Journal of Applied Geophysics* 47: 29-43.
- Kraft, J.C. et.al., 1977. "Palaeogeographic reconstructions of coastal Aegean archaeological sites." *Science* 195: 941-47.
- Kraft, J., G. Rapp, J. Gifford και S. Aschenbrenner. 2005. "Coastal Change and Archaeological Settings in Elis." *Hesperia* 74: 1-39.
- Raikes, R., και L. Water. 1984. *Weather and prehistory*. 2nd ed. N. Jersey.

Ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας και η σημασία του για τις προϊστορικές κοινωνίες

Β. ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2004	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας και η σημασία του για τις προϊστορικές κοινωνίες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες Επισκέψεις σε μουσεία και αρχ. χώρους	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με παρουσίαση και υποβολή εργασίας στα αγγλικά)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH211

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του σεμιναρίου είναι η μελέτη της αρχαιολογίας του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας (γεωργία και κτηνοτροφία), στις προϊστορικές κοινωνίες του Αιγαίου, και οι αλληλεπιδράσεις του με τα κοινωνικοπολιτικά συστήματα της Εποχής του Χαλκού. Θα αναυθούν οι παραγωγικές δυνατότητες των διαφόρων περιβαλλοντικών ζωνών, η διαχείριση των παραγόμενων προϊόντων από τα εκάστοτε διοικητικά συστήματα καθώς και η δυνατότητα της σύγχρονης αρχαιολογικής έρευνας να ανασυστήσει αυτές τις άυλες πρακτικές μέσω άμεσων, έμμεσων και αποσπασματικών δεδομένων.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας • κατανοούν τη σημασία του πρωτογενούς τομέα της οικονομία • αντιλαμβάνονται του τρόπους με τους οποίους η πρωτογενής παραγωγή σχετίζεται με κοινωνικοπολιτικές εξελίξεις στο προϊστορικό Αιγαίο • αναγνωρίζουν τα αρχαιολογικά δεδομένα που σχετίζονται με την πρωτογενή παραγωγή • αναλύουν τα αρχαιολογικά δεδομένα που σχετίζονται με την πρωτογενή παραγωγή • ανασυνθέτουν άυλες οικονομικές πρακτικές με βάση υλικά κατάλοιπα του παρελθόντος • πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο αντικείμενο του σεμιναρίου μελετών κριτικά τη σχετική βιβλιογραφία περί πρωτογενούς παραγωγής.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη και ομαδική εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών • Παρουσίαση των βασικών συστατικών στοιχείων της πρωτογενούς παραγωγής και των βασικών χαρακτηριστικών τους • Οι σημαντικότερες κατηγορίες αρχαιολογικών δεδομένων που σχετίζονται με την πρωτογενή παραγωγή • Οι υπάρχουσες θεωρίες για τη σχέση της πρωτογενούς παραγωγής με μεγάλες κοινωνικοπολιτικές εξελίξεις στο προϊστορικό Αιγαίο • Η μέθοδος της Ασαφούς Γνωστικής Χαρτογράφησης (Fuzzy-logic Cognitive Mapping) και οι εφαρμογές της • Πρακτικές ασκήσεις στη χρήσης της ΑΓΧ σε μελέτες αρχαιολογικών περιπτώσεων • Παρακολούθηση εργασιών
--

- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf 2) Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Χρήση ανοικτού και ελεύθερου λογισμικού	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20
	Πρακτικές ασκήσεις	20
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφορμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Chaniotis, A. 1999 (επιμ.). *From Minoan Farmers to Roman Traders. Sidelights on the Economy of Ancient Crete*. Stuttgart: F. Steiner.
- Christakis, K.S. 2011. «Redistribution and Political Economies in Bronze Age Crete». *AJA* 115.2: 197-205.
- Cole, J.R. και K.A. Persichitte, 2000. «Fuzzy Cognitive Mapping: Applications in Education». *International Journal of Intelligent Systems* 15: 1-25.
- Halstead, P. και V. Isaakidou. 2011. «Revolutionary Secondary Products: the Development and Significance of Milking, Animal-Traction and Wool-Gathering in Later Prehistoric Europe and the Near East». In *Interweaving Worlds: Systemic Interactions in Eurasia, 7th to 1st Millennia BC.*, επιμ. T.C. Wilkinson, S. Sherratt και J. Bennet. Oxford and Oakville: Oxbow Books.
- Howe, T. 2008. *Pastoral Politics: Animals, Agriculture and Society in Ancient Greece*. Claremont: Regina Books.
- Papageorgiou, E.I. 2011. «A Review Study of FCMs Applications during the last decade». In *Business Process Management*, επιμ. M. Glykas, 281-98. Berlin: Springer.
- Pullen, D.J. (επιμ.) 2010. *Political Economies of the Aegean Bronze Age*. Oxford - Oakville: Oxbow Books.
- Pullen, D.J. 1992. «Ox and Plow in the Early Bronze Age Aegean». *AJA* 96: 45-54.

- Voutsaki, S. και J. Killen (επιμ.) 2001. *Economy and Politics in the Mycenaean Palace States*. Cambridge: Cambridge Philological Society.
- Wells, B.(επιμ.) 1992. *Agriculture in Ancient Greece* (Acta Ath 4°, 42). Stockholm.

Η Μεσοελλαδική Εποχή –περίοδος κρίσης ή μεταμόρφωσης;

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2006	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Μεσοελλαδική Εποχή – περίοδος κρίσης ή μεταμόρφωσης;		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά ή τα γαλλικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ARCH476		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο μάθημα διερευνώνται δεδομένα και θεωρίες για το τέλος της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού και για την αρχή της Μέσης Εποχής του Χαλκού στην ηπειρωτική Ελλάδα. Συζητείται ο χαρακτήρας της Μέσης Εποχής του Χαλκού, και ζητήματα οικονομικών και κοινωνικών δομών μέσα από την παρουσίαση της τοπογραφίας, της οικιστικής και ταφικής αρχιτεκτονικής, των ταφικών εθίμων, της κεραμικής. Αναλύονται θεωρίες για το τέλος της Μέσης Εποχής του Χαλκού και για τις διαδικασίες μετάβασης στον Μυκηναϊκό πολιτισμό.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν σε βάθος τον χαρακτήρα της Μέσης Εποχής του Χαλκού στην ηπειρωτική Ελλάδα στις διάφορες εκφάνσεις του και τα επιστημονικά ζητήματα που σχετίζονται με την μετάβαση από την Πρώιμη στη Μέση και από την Μέση στην Ύστερη Εποχή του Χαλκού.

- Γνωρίζουν τις παραμέτρους και την διαδικασία των κοινωνικών μεταμορφώσεων κατά την ανάπτυξη του Μυκηναϊκού πολιτισμού.
- Γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία.
- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη και πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αυτό αντικείμενο
- Συγγράφουν εργασία ασκούμενοι στη χρήση της επιστημονικής μεθοδολογίας και δεοντολογίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Αυτόνομη εργασία.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Παρουσίαση δεδομένων και ερωτημάτων για την εποχή.
- Ανάλυση και συζήτηση των επιστημονικών ζητημάτων που αφορούν την εποχή: αρχή και τέλος, χαρακτήρας, ιδιαιτερότητες, εξέλιξη.
- Μεθοδολογία της συγγραφής εργασιών.
- Προσωπική επαφή με τους φοιτητές για την παρακολούθηση των εργασιών τους στα στάδια της έρευνας και της συγγραφής.
- Προφορικές παρουσιάσεις των εργασιών και συζήτηση.

(4). ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	116
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	80
	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	120
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική παρουσίαση Παράδοση γραπτής εργασίας Σε αυτές τα κριτήρια αξιολόγησης είναι: Δομή εργασίας Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών Διατύπωση βιβλιογραφίας	

	<p>Γλωσσική έκφραση Εμβάθυνση, ανάπτυξη, κριτική σκέψη Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά κατά τη διάρκεια των παραδόσεων, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική για τους συμμετέχοντες.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Borgna, El, Il. Caloi, F.M. Carinci, και R.Laffineur, eds. 2019. *Μνήμη / Mneme. Past and Memory in the Aegean Bronze Age: Proceedings of the 17th International Aegean Conference, University of Udine, Department of Humanities and Cultural Heritage, Ca' Foscari University of Venice, Department of Humanities, 17-21 April 2018*. Aegaeum 43, Leuven - Liège: Peeters.
- Boyd, M. 2002. *Middle Helladic and Early Mycenaean Mortuary Practices in the Southern and Western Peloponnese*, BAR-IS 1009. Oxford.
- Buck, R.J. 1964. "Middle Helladic Matt-painted Pottery". *Hesperia* 33: 231-313.
- Cline, E. επιμ. 2010. *The Oxford Handbook of the Bronze Age Aegean*, Oxford: Oxford University Press.
- Felten, Fl., Gaus, W. και R. Smetana, επιμ. 2007. *Middle Helladic Pottery and Synchronisms*, Proceedings of the International Workshop held at Salzburg, Oct. 31st - Nov. 2nd, 2004. Wien: Österreichische Akademie der Wissenschaften.
- Forsen, J. 1997. *The Twilight of the Early Helladics. A study of the disturbances in East, Central and Southern Greece towards the end of the Early Bronze Age*. Jonsered.
- Gauss, W. – Ev. Kiriati, 2011. "Pottery Production and Supply at Bronze Age Kolonna, Aegina. An Integrated Archaeological and Scientific Study of a Ceramic Landscape". *Ägina Kolonna. Forschungen und Ergebnisse. Band V*, επιμ. Fl. Felten. Wien: Österreichische Akademie der Wissenschaften.
- Kilian-Dirlmeier, I. 1995. «Reiche Gräber der mittelhelladischen Zeit». Στο *Politeia. Society and State in the Aegean Bronze Age, Proceedings of the 5th International Aegean Conference, University of Heidelberg, Archäologisches Institut, 10-13 April, 1994*, Τόμος I, επιμ. R. Laffineur και W.-D. Niemeier, Aegaeum 12, 49-53. Université de Liège.
- Κορρές, Γ. 1979-1984. «Ο τύμβος της Βοϊδοκοιλιάς και η γένεσις του τύπου του θολωτού τάφου της Ηπειρωτικής Ελλάδος». *Αρχαιολογικά Διατριβαί επί θεμάτων της Εποχής του Χαλκού*. Αθηνά 21, Εν Αθήναις.
- Laffineur, R. επιμ. 1989. *Transition. Le monde égéen du Bronze moyen au Bronze récent, Actes de la deuxième Rencontre égéenne internationale de l'Université de Liège, 18-20 avril 1988*, Aegaeum 3 Liège: Université de Liège.
- Nordquist, G. 1987. *A Middle Helladic Village. Asine in the Argolid*. Uppsala.
- Papadimitriou, N. 2001. *Built Chamber Tombs of Middle and Late Bronze Age Date in Mainland Greece and the Islands*, BAR International Series 925. Oxford
- Pelon, Ol. 1986. *Tholoi, Tumuli et Cercles Funéraires*. Paris.
- Philippa-Touchais, A., G. Touchais, S. Voutsaki και J. Wright, επιμ. 2010. *MESO-HELLADIKΑ - ΜΕΣΟΕΛΛΑΔΙΚΑ, La Grèce continentale au Bronze Moyen – Η ηπειρωτική Ελλάδα στη Μέση Εποχή του Χαλκού – The Greek Mainland in the Middle Bronze Age*, Actes du colloque international organisé par l'École Française d'Athènes en collaboration avec l'American School of Classical Studies at Athens et le Netherlands Institute in Athens, Athènes, 8-12 mars 2006, *BCH Supplément* 52.

- Wiersma, C. 2014. *Building the Bronze Age: Architectural and Social Change on the Greek Mainland during Early Helladic III, Middle Helladic and Late Helladic I*. Oxford: Archaeopress.
- Wiersma, C., και S. Voutsaki, επιμ. 2017. *Social Change in Aegean Prehistory*. Oxford-Philadelphia: Oxbow Books.

Οι "Σκοτεινοί Αιώνες" στο τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού και κατά την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου στην Εγγύς Ανατολή και την Κύπρο

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1.) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2040	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οι "Σκοτεινοί Αιώνες" στο τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού και κατά την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου στην Εγγύς Ανατολή και την Κύπρο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεταπτυχιακό σεμινάριο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH740		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το σεμινάριο θα εστιάσει στην περίοδο που ακολούθησε την κατάρρευση των μεγάλων ανακτορικών κέντρων στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου στο τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού, καθώς και στις μετανακτορικές κοινωνίες που προέκυψαν. Θα εξεταστεί το Χεττιτικό, Αιγυπτιακό και Ασσυριακό βασίλειο στην ύστερη φάση τους, τα

διάδοχα υστερογεττιτικά βασίλεια στην Ανατολία και Συρία, καθώς και η δημιουργία των νέων μικρών βασιλείων στην Φοινίκη, το Ισραήλ και την νότια Παλαιστίνη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν τα κύρια μεθοδολογικά εργαλεία και ερευνητικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη μελέτη της αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου
- Να εργάζονται σε διεπιστημονικό περιβάλλον, αξιοποιώντας μεθόδους άλλων επιστημονικών κλάδων
- Να χειρίζονται σύνθετες θεωρητικές έννοιες από τον ευρύτερο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών
- Να αναλύουν θεωρητικά συγκεκριμένα παραδείγματα της αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Η μετάβαση από την YEX στην ΠΕΣ στην Αίγυπτο
- Η μετάβαση από την YEX στην ΠΕΣ στην Συροπαλαιστίνη
- Η μετάβαση από την YEX στην ΠΕΣ στην Ανατολία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	116
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	80
	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	120
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Προφορική παρουσίαση της εργασίας II. Γραπτή τελική εργασία	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bryce, T. R. 2012. *The world of the Neo-Hittite kingdoms: a political and military history*. Oxford.
- Cline, E. H. 2014. *1177 B.C. The year civilization collapsed*. Princeton.
- Galil, G., A. Levinzon-Gilboa, A. M. Maeir και D. Kahn. Επιμ. 2012. *The ancient Near East in the 12th-10th centuries BCE. Culture and history: proceedings of the international conference, held at the University of Haifa, 2-5 May, 2010*. *Alter Orient und Altes Testament* 392. Münster.
- Gitin, S., A. Mazar και E. Stern. Επιμ. 1998. *Mediterranean Peoples in Transition: Thirteenth to Tenth Centuries*. Israel Exploration Society. Jerusalem.
- Killebrew, A. E. και G. Lehmann. Επιμ. 2013. *The Philistines and other "sea peoples" in text and archaeology*. *Archaeology and biblical studies* 15. Atlanta.
- Killebrew, A. E. και M. Steiner. Επιμ. 2013. *The Oxford Handbook of the Archaeology of the Levant*. Oxford.
- MacGinnis, J. 2017. "Assyrians after the Fall: Evidence from the Ebabbara of Sippar." Στο Y. Heffron, A. Stone, M. Worthington και J.N. Postgate (επιμ.), *At the Dawn of History. Ancient Near Eastern Studies in Honour of J.N. Postgate, 781–96*. Winona Lake.
- McInerney, J. επιμ. 2014. *A companion to ethnicity in the ancient Mediterranean*. Chichester, West Sussex.
- Steadman, S. R. και J. G. McMahon. Επιμ. 2011. *The Oxford handbook of ancient Anatolia, 10,000-323 B.C.E.* Oxford και New York.
- Mieroop, M. van de. 2010. *The Eastern Mediterranean in the Age of Ramesses II*. Oxford.
- Voskos, I. και A.B. Knapp. 2008. "Cyprus at the end of the Late Bronze Age: crisis and colonization or continuity and hybridization?" *AJA* 112: 659-84.
- Yasur-Landau, A. 2010. *The Philistines and Aegean migration at the end of the Late Bronze Age*. Cambridge.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Η μνημειακή αρχιτεκτονική της Πελοποννήσου

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2009	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η μνημειακή αρχιτεκτονική της Πελοποννήσου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΟΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεταπτυχιακό σεμινάριο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH.../		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του σεμιναρίου είναι η εξέταση των σχεδιαστικών κατακτήσεων, από την αποκρυστάλλωση του δωρικού συστήματος και την αρχαϊκή ορθοδοξία έως την εισαγωγή Αττικών ιδεών, και την εξέλιξη των ρυθμών μέχρι την ύστερη ρωμαϊκή εποχή. Πώς επέδρασαν αυτές στην ντόπια, την «παγκόσμια» και τη ρωμαϊκή ανάπτυξη της αρχιτεκτονικής;

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν την τοπογραφία και την χωροθεσία των ιερών και πόλεων της Πελ/σου,
- αντιλαμβάνονται τα υφολογικά και ρυθμολογικά χαρακτηριστικά των ρυθμών,
- διακρίνουν τις διαφορετικές σχολές στη νήσο,
- κατανοούν την σημασία στην ανάπτυξη νέων ιδεών όπως είναι ο Κορινθιακός ρυθμός,
- πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο,
- γνωρίζουν σε βάθος τα σωζόμενα μνημεία και τα σχετικά κείμενα,

- γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών
- Σύντομο ιστορικό διάγραμμα
- Θεωρητικές / ιστορικές προσεγγίσεις: τι συμβαίνει στην περιφέρεια και τα κέντρα της Πελ/σου
- Σύγχρονες τάσεις στην έρευνα μετά από την παρουσίαση μελετών σε εξέλιξη.
- Παρακολούθηση εργασιών
- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	<i>Πρόσωπο με πρόσωπο</i>	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Επισκέψεις σε μουσεία και αρχ/κούς χώρους	10
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	30
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bauer, H. 1973. *Korinthische Kapitelle des 4. und 3. Jhs. v. Chr.* Berlin: Mann
- Cooper, F.A. 1996. *The Temple of Apollo Bassitas.* Princeton: American School of Classical Studies at Athens
- Gruben, G. 2000. *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων* (μεταφρ. Δ. Ακτσελή). Αθήνα: Καρδαμίτσα
- Νακάσης, Α. 2004. *Ο ναός της Αθηνάς Μακίστου.* Αθήνα: Τ.Α.Π.Α.
- Ορλάνδος, Α. 1967. *Η Αρκαδική Αλίφειρα και τα μνημεία της.* Αθήνα: Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία
- Østby, E. 1992-93. «The Temples of Pallantion and Archaic Temple Architecture of Arcadia». *Πρακτικά τοῦ Δ΄ Διεθνoῦς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν, Κόρινθος 9-16 Σεπτεμβρίου 1990, Πελοποννησιακά Suppl. 19.* Αθήνα. 65-75.
- Østby, E. επιμ. 2014. *Tegea II.* Athens: Norwegian Institute at Athens
- Pakkanen, J. 1998. *The Temple of Athena Alea at Tegea. A Reconstruction of the Peristyle Column, Publications by the Department of Art History at the University of Helsinki 18.* Helsinki: Department of Art History at the University of Helsinki
- Pfaff, C. *The Architecture of the Classical Temple of Hera. The Argive Heraion I.* Princeton 2003: American School of Classical Studies at Athens
- Roux, G. 1961. *L'architecture de l'Argolide aux ive et iiiie siecles avant J.-C.* Paris: de Boccard.
- Seiler, F. 1986. *Die Griechische Tholos: Untersuchungen zur Entwicklung, Typologie and Funktion.* Mainz: von Zabern
- Stillwell, R. και H.N. Fowler. 1932. *Corinth I.I. Introduction, Topography, Architecture.* Cambridge, Mass.: Harvard University Press
- Townsend, R. 2003. «The Philippeion and Fourth Century Athenian Architecture». Στο *The Macedonians in Athens 322-229 B.C.*, επιμ. Ο. Palagia και S.V. Tracy, 93-101. Oxford: Oxbow

Ελληνιστική πλαστική στο Αιγαίο

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2011	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ελληνιστική πλαστική στο Αιγαίο</i>		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες επισκέψεις σε Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους	3	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά)	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ARCH546	

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αρχικά θα δοθεί το ιστορικό πλαίσιο της περιόδου που ακολουθεί τον θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου και τις διαφοροποιήσεις που συντελέστηκαν στον ευρύτερο ελληνικό χώρο. Σε αυτό το πλαίσιο θα εξετασθούν γλυπτά, αγάλματα είτε ανάγλυφα που φιλοτεχνήθηκαν ή ανατέθηκαν σε ιδιωτικούς ή δημόσιους χώρους των νησιών του Αιγαίου πελάγους με έμφαση στη Ρόδο και την Κω εν αναφορά προς τη Δήλο και τη Σάμο ή τη Θήρα και τη Μήλο. Αυτονόητο είναι ότι θα γίνει αναφορά στην αττική παραγωγή κυρίως του 4^{ου} αιώνα π.Χ. αλλά και στα μεγάλα κέντρα της Μ. Ασίας που ακμάζουν κατά την ελληνιστική περίοδο.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατανοούν ποια είναι τα νέα στοιχεία που ανιχνεύονται στη γλυπτική παραγωγή της ελληνιστικής εποχής, • αντιλαμβάνονται τις διαφοροποιήσεις στη γλυπτική παραγωγή ανάμεσα στις διάφορες περιοχές και στα τοπικά εργαστήρια (κυρίως) γλυπτικής, • διακρίνουν τις επιρροές των κύριων καλλιτεχνικών κέντρων στην τοπική παραγωγή, • κατανοούν την σημασία του πολιτικών εμπορικών σχέσεων μεταξύ των πόλεων, • πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο, • γνωρίζουν σε βάθος τα σωζόμενα μνημεία και τα σχετικά κείμενα, • γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών
- Σύντομο ιστορικό διάγραμμα
- Θεωρητικές / ιστορικές προσεγγίσεις: τι συμβαίνει στη Ρόδο κατά την ελληνιστική περίοδο;
- Σύγχρονες τάσεις στην έρευνα μετά από την παρουσίαση μελετών σε εξέλιξη.
- Παρακολούθηση εργασιών
- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους	10
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	30
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.

(6) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Berthold, R. M. 1984. *Rhodes in the Hellenistic Age*. Ithaca: Cornell University Press
- Bol, C. 2007. *Die Geschichte der antiken Bildhauerkunst III. Hellenistische Plastik*. Mainz am Rhein: v. Zabern

- Horn, R. 1972. *Hellenistische Bildwerke auf Samos, Samos XII*, Bonn: R. Habelt
- Kabus-Preissshofen, R. 1989. *Die hellenistische Plastik der Insel Kos, AM 14*. Beiheft. Berlin: Mann
- Κωνσταντινίδης, Π. 2016. *Ελληνιστική ρωμαϊκή γλυπτική από τη Μήλο*. Αθήνα: Bookstars
- Linfert, A. 1976. *Kunstzentren hellenistischer Zeit. Studien an weiblichen Gewand-figures*. Wiesbaden: Steiner
- Marcadé, J. 1969. *Au musée de Délos, étude sur la sculpture hellénistique en ronde bosse découverte dans l'île*. Paris
- Μαχαίρα, Β. 2011. *Ελληνιστικά γλυπτά της Ρόδου. Κατάλογος*. Τόμος Ι. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών
- Μαχαίρα 2019 Β. Μαχαίρα, *Ελληνιστικά γλυπτά της Ρόδου. Κατάλογος*. Τόμος ΙΙ. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών
- Merker, G. 1973. *The Hellenistic Sculpture of Rhodes, SIMA 40*. Göteborg: Studies in Mediterranean Archaeology
- Μπαϊραμη, Κ. 2018. *Η μεγάλη ροδιακή πλαστική των ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων*. Oxford: Archaeopress, Access Archaeology
- Palagia, O. και W. Coulson, επιμ. 1998. *Regional Schools in Hellenistic Sculpture*. Oxford: Oxbow Monograph 90 [Πρακτικά συνεδρίου]
- Pollitt, J. J. 1986. *Art in the Hellenistic Age*, Cambridge: Cambridge University Press [έχει μεταφραστεί στα ελληνικά]
- Queyrel, F. 2016. *La sculpture hellénistique 1, Formes, thèmes et fonctions*. Paris: Picard
- Ridgway, B. S. 1990. *Hellenistic Sculpture I. The Styles of ca. 331-200 BC*. Madison: The University of Wisconsin Press
- Ridgway, B. S. 2000. *Hellenistic Sculpture II, The Styles of ca. 200-100 BC*. Madison The University of Wisconsin Press
- Ridgway, B. S. 2002. *Hellenistic Sculpture III, The Styles of ca. 100-31 BC*. Madison: The University of Wisconsin Press
- Stewart 2014 A. Stewart, *Art in the Hellenistic World. An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press

Ζητήματα στη μελέτη της μνημειακής ζωγραφικής (800 π.Χ. – 200 μ.Χ.)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2008	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ζητήματα στη μελέτη της μνημειακής ζωγραφικής (800 π.Χ. – 200 μ.Χ.)	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH695/	

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Στο σεμινάριο εξετάζονται οι κυριότερες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη μελέτη της αρχαιοελληνικής μνημειακής ζωγραφικής με έμφαση στα σημαντικότερα σωζόμενα μνημεία (Κυρίως Ελλάδα και Μακεδονία, Ελληνιστικός Κόσμος, Ετρουρία και Κάτω Ιταλία). Ερευνώνται επίσης οι αρχαίες πηγές σχετικά με την ιστορική εξέλιξη της αρχαίας ζωγραφικής και το έργο μεμονωμένων καλλιτεχνών.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο της αρχαίας ζωγραφικής • Γνωρίζουν σε βάθος τα σωζόμενα μνημεία και τα σχετικά κείμενα • Γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή • Σύντομο ιστορικό διάγραμμα • Θεωρητικές προσεγγίσεις • Τεχνικές οδηγίες • Παρακολούθηση εργασιών • Παρουσιάσεις εργασιών
--

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	40
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία	

(7) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • Ανδρόνικος, Μ. 1994. <i>Βεργίνα II. Ο «τάφος της Περσεφόνης»</i>. Αθήνα: Η Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία. • Αρβανιτόπουλος, Α.Σ. 1916. <i>Γραπτά Στήλαι Δημητριάδος-Παγασών</i>. Αθήνα: Η Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία. • Brécoulaki, H. 2006. <i>La peinture funéraire de Macédoine. Emplois et fonctions de la couleur (Ive-IIe s. av. J.-C.)</i>. Αθήνα: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών. • Λεβίδης, Α. 1994. <i>Πλίνιος ο Πρεσβύτερος. Περί της Αρχαίας Ελληνικής Ζωγραφικής. 35^ο Βιβλίο της «Φυσικής Ιστορίας»</i>. Αθήνα: Άγρα. • Λιλιμπάκη-Ακαμάτη, Μ. 2007. <i>Κιβωτιόσχημος Τάφος με Ζωγραφική Διακόσμηση από την Πέλλα</i>. Θεσσαλονίκη: ΥΠΠΟ. • Λυδάκης, Σ. 2002. <i>Αρχαία ελληνική ζωγραφική και οι απηγήσεις της στους νεότερους χρόνους</i>. Αθήνα: Μέλισσα. • Πλάντζος, Δ. 2006. <i>Φιλοστράτου του Πρεσβυτέρου: Εικόνες</i> (Εισαγωγή, Μετάφραση, Σχόλια). Αθήνα: Κατάρτι. • Πλάντζος, Δ. 2018. <i>Η τέχνη της ζωγραφικής στον αρχαιοελληνικό κόσμο</i>. Αθήνα: Καπόν. • Pollitt, J.J. (επιμ.), 2014. <i>The Cambridge History of Painting in the Classical World</i>, Κέμπριτζ: Cambridge University Press. • Rouveret, A. 1989. <i>Histoire et imaginaire de la peinture ancienne</i>. Ρώμη: Ecole française de Rome.

- Σαατσόγλου-Παλιαδέλη, Χ. 2004. *Βεργίνα. Ο Τάφος του Φιλίππου: η τοιχογραφία με το κονήγι*. Αθήνα: Η Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία.
- Scheibler, I. 2015. *Αρχαία Ελληνική Ζωγραφική*. Αθήνα: ΜΙΕΤ.
- Scheibler, I. 2017. *Die Malerei der Antike und ihre Farben: Aspekte und Materialien zur Koloritgeschichte*. Λοζάνη: VDG.
- Squire, M. (επιμ.) 2016. *Sight and the Ancient Senses*. Λονδίνο: Routledge.
- Τσιμπίδου-Αυλωνίτη, Μ. 2005. *Μακεδονικοί Τάφοι στον Φοίνικα και στον Άγιο Αθανάσιο Θεσσαλονίκης*. Αθήνα: ΤΑΠΑ.

Η κεραμική ως αρχαιολογικό υλικό: ο 'κύκλος ζωής' των αρχαίων ελληνικών αγγείων

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2010	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η κεραμική ως αρχαιολογικό υλικό: ο 'κύκλος ζωής' των αρχαίων ελληνικών αγγείων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3-4	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(1) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το σεμινάριο επικεντρώνεται στις δύο κύριες παραμέτρους ενός ευρύτατου ερευνητικού ζητήματος του αρχαίου υλικού πολιτισμού: 1) Την κοινωνική και οικονομική παράμετρο: παραγωγή και εμπόριο/διασπορά των αντικείμενων ως μεθόδου για την καλύτερη κατανόηση της αρχαίας τεχνολογίας και οικονομίας και, 2) την ιδεολογική και εικονογραφική παράμετρο: κείμενα, ευρήματα και εικονογραφία.

Θα εμβαθύνουμε στη μελέτη και των δύο παραπάνω συνιστωσών και θα προσπαθήσουμε να διευρύνουμε τη μεθοδολογία μας συνδυάζοντας την μέχρι σήμερα έρευνα με τις νεότερες προσεγγίσεις, η πλειονότητα των οποίων αξιοποιεί τα πορίσματα της εθνοαρχαιολογικής και ανθρωπολογικής επιστήμης.

Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (Συλλογή Αγγείων) και πρακτικές ασκήσεις - εργαστήρια στο Μουσείο του Τμήματός μας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

- Να πραγματεύονται ειδικά θέματα που αφορούν την παραγωγή και τις χρήσεις (και επαναχρήσεις) της κεραμικής, διακοσμημένης και μη, της αρχαϊκής και κλασικής εποχής
- Να αξιοποιούν διάφορες πηγές πληροφοριών: αρχαιολογικά κατάλοιπα, ανασκαφικά συνεννήματα, εικονογραφία, φιλολογικές πηγές, αρχαιομετρία, εθνοαρχαιολογικά παράλληλα κ.ά.
- Να αποκτήσουν τα απαραίτητα μεθοδολογικά εργαλεία για να προσεγγίζουν ανάλογα θέματα.
- Να παρουσιάζουν τις εργασίες τους σε εξειδικευμένο ακροατήριο, με τη χρήση ψηφιακών μέσων.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σχεδιασμός και τεκμηρίωση επιστημονικών δοκιμών
- Προφορική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών ενώπιον εξειδικευμένου ακροατηρίου

(2) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή

2. Κατασκευή και διανομή – διασπορά – εμπόριο

3. Χρήσεις:

3α. Αρχική χρήση

3β. Επαναχρήσεις

4. Μελέτη περίπτωσης: Εμπορικοί αμφορείς

4α. Επανάχρηση εμπορικών αμφορέων – γενικώς

4β. Επανάχρηση εμπορικών αμφορέων – ως αποθηκευτικών αγγείων

5. Συντήρηση, επισκευή και διατήρηση

6. Ανακύκλωση

7. Απόσυρση - αχρήστευση – απόρριψη (προσωρινώς ή μονίμως)

8. Εθνοαρχαιολογικά παράλληλα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις 6μ X 3ω	18
	Προφορικές παρουσιάσεις (7μX3ω)	21
	Πρακτική άσκηση – επισκέψεις σε μουσεία	36
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας 30μX4ω)	120
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη και εκπόνηση σεμιναριακής εργασίας (30μX6ω)	180
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Προφορική παρουσίαση Παράδοση γραπτής εργασίας</p> <p>Σε αυτές τα κριτήρια αξιολόγησης είναι: Δομή εργασίας Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών Χρήση βιβλιογραφίας Γλωσσική έκφραση Εμβάθυνση, ανάπτυξη, κριτική σκέψη</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά κατά τη διάρκεια των παραδόσεων, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική.</p>	

(1) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Allison, P. επιμ. 1999. *The Archaeology of Household Activities*, London – New York.
- Arthur, J.W. 2003. “Ethnoarchaeology, Pottery, and Technology: Bridging Ethnographic and Archaeological Approaches”, *Reviews in Anthropology* 32, 359-378.
- Atalay, S. 2012. *Community-Based Archaeology: Research with, by, and for Indigenous and Local Communities*, Berkeley-Los Angeles-London.
- Driessen, J. επιμ. 2013. *Destruction: Archaeological, Philological and Historical Perspectives*, Louvain.
- Hurcombe, L. 2007. *Archaeological Artefacts as Material Culture*, Abingdon – New York.
- Jones, R. επιμ. 2012. *Manure Matters: Historical, Archaeological and Ethnographic Perspectives*, Abingdon – New York.
- Kopytoff, I. 2001. “The cultural biography of things: commoditization as process,” Στο *The Social Life of Things*, επιμ. A. Appadurai, 64-91. Cambridge.
- Lawall, M. και J. Lund, επιμ. 2011. *Pottery in the Archaeological Record: Greece and Beyond*. Aarhus.
- Lawall, M.L. 2000. “Graffiti, Wine Selling, and the Reuse of Amphoras in the Athenian Agora, ca. 430 to 400 B.C.” *Hesperia* 69: 3-9.
- Peña, J.T. 2007. *Roman Pottery in the Archaeological Record*, Cambridge.
- Pfisterer-Haas, S. 1998. *Wenn der Topf aber nun ein Loch hat ... Restaurierung griechischer Keramik in Antike und Neuzeit (Sonderausstellung im Antikenmuseum der Universität Leipzig, 5-8 1998)*. Leipzig.

- Schiffer M.B. 2014. *Behavioral Archaeology: Principles and Practice*. Abingdon - New York.
- Skibo, J. M., Michael W. Graves, M, Stark, T. επιμ. 2007. *Archaeological Anthropology: Perspectives on Method and Theory*, Tuscon.
- Skibo, J. M. και M. B. Schiffer, 2008. *People and Things: A Behavioral Approach to Material Culture*, New York.
- Sosna, D. και L. Brunclíková, επιμ. 2016. *Archaeologies of Waste: Encounters with the Unwanted*, Oxford.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Πολιτικοί και κοινωνικοί θεσμοί στην Ελληνιστική και Ρωμαϊκή περίοδο

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2013	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολιτικοί και κοινωνικοί θεσμοί στην Ελληνιστική και Ρωμαϊκή περίοδο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η μελέτη των πολιτικών και κοινωνικών θεσμών που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην οργάνωση των κοινωνιών του ελληνικού χώρου κατά την μετακλασική εποχή και η εμβάθυνση σε θέματα πολιτικής οργάνωσης και λειτουργίας και κοινωνικής συγκρότησης και διαστρωμάτωσης. Το σεμινάριο βασίζεται στην ενδελεχή εξέταση επιγραφικών, νομικών και γραμματειακών πηγών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τη σημασία των δημόσιων και ιδιωτικών θεσμών για την πολιτική και κοινωνική συγκρότηση των κοινωνιών του ελληνικού χώρου κατά την μετακλασική εποχή.
- Παρακολουθούν τις επιβιώσεις ή μετεξελίξεις θεσμών κατά τη διάρκεια διαφορετικών ιστορικών περιόδων.
- Αντιλαμβάνονται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των υπό εξέταση ιστορικών πηγών και τις διαφορές μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών τους.
- Εντάσσουν τα υπό εξέταση κείμενα και τα μνημονευόμενα σε αυτά πολιτικά και κοινωνικά φαινόμενα στο ιστορικό, οικονομικό και κοινωνικό τους πλαίσιο.

- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο.
- Γνωρίζουν σε βάθος τα σχετικά κείμενα.
- Εντοπίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή
- Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών
- Πολιτικοί και κοινωνικοί θεσμοί των κοινωνιών του ελληνικού χώρου κατά την μετακλασική εποχή, επιβιώσεις ή μετεξελίξεις
- Πηγές για τις κοινωνίες και τους θεσμούς τους, επεξεργασία και αξιοποίησή τους
- Παρακολούθηση εργασιών
- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	40
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Beck, H., Buraselis, K. and A. Mc Auley, επιμ. 2019. *Ethnos and Koinon. Studies in Greek Ethnicity and Federalism*. Heidelberger Althistorische Beitrage und Epigraphische Studien 71. Stuttgart: Franz Steiner Verlag.
- Erskine, A. επιμ. 2009. *A Companion to the Hellenistic World*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Chaniotis, A. κ.ά. 2011. “Festivals and Contests in the Greek World”, *Thesaurus Cultus et Rituum Antiquorum* VII: 1-172. Los Angeles: Getty Publications.
- Fröhlich, P. και Chr. Müller, επιμ. 2005. *Citoyenneté et participation à la basse époque hellénistique*. Genève: Librairie Droz.
- Gauthier, Ph. 2011. *Études d'histoire et d'institutions grecques: choix d'écrits édité et indexé par Denis Rousset*. Genève: Librairie Droz.
- Hatzfeld, J. 1919. *Les trafiquants italiens dans l'Orient hellénique*. Paris: E. de Boccard.
- Laum, B. 1914. *Stiftungen in der griechischen und römischen Antike: ein Beitrag zur antiken Kulturgeschichte*, 2 τόμοι. Berlin: B. G. Teubner.
- Metcalf, W. E. 2011. *The Oxford Handbook of Ancient Greek and Roman Coinage*. Oxford: O.U.P.
- Meyer-Zwiffelhofer, E. 2002. *Πολιτικῶς ἄρχειν. Zum Regierungsstil der senatorischen Statthalter in den kaiserzeitlichen griechischen Provinzen*. Historia Einzelschriften 165. Stuttgart: Franz Steiner Verlag.
- Millar, F. 1977. *The Emperor in the Roman World (31 BC-AD 337)*. Ithaca N.Y.: Duckworth
- Paschidis, P. 2008. *Between City and King. Prosopographical Studies on the Intermediaries Between the Cities of the Greek Mainland and the Aegean and the Royal Courts in the Hellenistic Period (322-190 BC)*. Meletemata 59. Athens: E.I.E.
- Psoma, S. E. (υπό έκδοση). *Corcyra: a Greek city in the Centre of the Greek world. From the Kerkyres to Early Christianity*. Meletemata. Athens: E.I.E.
- Rousset, D. 2017. “Considerations sur la loi ephebachique d’Amhipolis”, *REA* 119.1: 49-84
- Van Nijf, O. και Alston, R. 2011. “Political Culture in the Greek City after the Classical Age: Introduction and Preview”. Στο *Political Culture in the Greek City after the Classical Age*, επιμ. O. Van Nijf και R. Alston. Leuven/Paris: Peeters.
- Veyne, P. 1976. *Le Pain et le cirque. Sociologie historique d'un pluralisme politique*. Paris: Éditions du Seuil (ελλ. μετ. Ν. Τσάγκας, επιμ. Χ. Μικόγλου, Αθήνα 1993: Ζαχαρόπουλος Σ. Ι.).

Ιδιωτικά σωματεία και συσσωματώσεις με επίκεντρο το γυμνάσιο στις αρχαίες ελληνικές πόλεις (2^{ος} αιώνας π.Χ.-3^{ος} αι. μ.Χ.)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2015	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιδιωτικά σωματεία και συσσωματώσεις με επίκεντρο το γυμνάσιο στις αρχαίες ελληνικές πόλεις (2 ^{ος} αιώνας π.Χ.-3 ^{ος} αι. μ.Χ.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ARCH796		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η μελέτη τη σημασία των ιδιωτικών σωματείων και των γυμνασιακών συσσωματώσεων των ελληνικών πόλεων υπό ρωμαϊκή κυριαρχία και η εμβάθυνση σε θέματα θεσμών και κοινωνικής συγκρότησης. Το σεμινάριο βασίζεται στην ενδελεχή εξέταση επιγραφικών, νομικών και γραμματειακών πηγών.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν τη σημασία των ιδιωτικών σωματείων και των γυμνασιακών συσσωματώσεων για την πολιτική και κοινωνική συγκρότηση, εξέλιξη και λειτουργία της ελληνικής πόλεως υπό ρωμαϊκή κυριαρχία. • Αντιλαμβάνονται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των υπό εξέταση ιστορικών πηγών και τις διαφορές μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών τους. • Εντάσσουν τα υπό εξέταση κείμενα και τα μνημονεύομενα σε αυτά πολιτικά και κοινωνικά φαινόμενα στο ιστορικό, οικονομικό και κοινωνικό τους πλαίσιο. • Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο. • Γνωρίζουν σε βάθος τα σχετικά κείμενα. • Εντοπίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών. • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. • Αυτόνομη εργασία. • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.

--

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή • Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών • Το φαινόμενο των ιδιωτικών σωματείων και γυμνασιακών συσσωματώσεων στις ελληνικές πόλεις • Πηγές για τα ιδιωτικά σωματεία και τις γυμνασιακές συσσωματώσεις , επεξεργασία και αξιοποίησή τους • Παρακολούθηση εργασιών • Παρουσιάσεις εργασιών • Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων
--

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εξαμήνου</i>	<i>Εργασίας</i>
	Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις		40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα		40
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας		75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση		120
	Συγγραφή εργασίας		100
	Σύνολο Μαθήματος		375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.		

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • Aneziri, S. 2003. <i>Die Vereine der dionysichen Techniten im Kontext der hellenistischen Gesellschaft</i>. Stuttgart: Steiner Verlag. • Bailey, C. 2006. <i>The Gerousia of Ephesus</i> (PhD Diss.). University of British Columbia. • Bauer, E. 2014. <i>Gerusien in den Poleis Kleinasiens in hellenistischer Zeit und der römischen Kaiserzeit. Die Beispiele Ephesos, Pamphylien und Pisidien, Aphrodisias und Iasos</i>. München: Herbert Utz Verlag.

- Forbes, C. A. 1933. *NEOI: A Contribution to the Study of Greek Associations*. Middletown: American Philological Association.
- Fröhlich, P. – Hamon, P. (eds.) 2013. *Groupes et associations dans les cités grecques (IIIe siècle av. J.-C. – IIe siècle apr. J.-C.)*. Genève: Droz
- Gabrielsen, V. 2007. «Brotherhoods of Faith and Provident Planning: The Non-Public Associations of the Greek World», *Mediterranean Historical Review* 22.2, 183–210.
- Γιαννακόπουλος, Ν. 2008. *Ο Θεσμός της Γερουσίας των ελληνικών πόλεων κατά τους Ρωμαϊκούς χρόνους*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Harland, Ph. *Associations in the Greco-Roman World* (<http://philipharland.com/greco-roman-associations/>)
- *Inventory of Ancient Associations* (<https://ancientassociations.ku.dk/CAPI/index.php>)
- Kloppenborg, J. S. – Wilson, St. G. (eds.) 1996. *Voluntary Associations in the Graeco-Roman World*. London/New York: Routledge.
- Kloppenborg, J. S. – Ascough, R. S. (eds.) 2011. *Greco-Roman Associations: Texts, Translation and Commentary I. Attica, Central Greece, Macedonia and Thrace*, Berlin/New York: De Gruyter.
- Oliver, J. H. 1941. *The Sacred Gerusia* (Hesperia Suppl. VI) Baltimore: American School of Classical Studies at Athens.
- Poland, F. 1909. *Geschichte des griechischen Vereinswesens*. Leipzig: Teubner.
- Van Nijf, O. 1997. *The civic world of the professional associations in the Roman East*. Amsterdam: J. C. Gieben.
- Van Rossum, J. 1988. *De Gerousia in de Griekse Steden van het Romeinse Rijk*, Leyden (Ph.D. Thesis): University of Leiden

Ολιγαρχία και Δημοκρατία στην τελευταία φάση του Πελοποννησιακού πολέμου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2012	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ολιγαρχία και Δημοκρατία στην τελευταία φάση του Πελοποννησιακού πολέμου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες Επισκέψεις σε Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους	3	15	

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του σεμιναρίου είναι η εξέταση φιλολογικών και επιγραφικών κυρίως μαρτυριών που αφορούν στην τελευταία δεκαετία του πολέμου καθώς και το διάστημα μεταξύ της συνθηκολόγησης της Αθήνας και της συμφιλίωσης του πολιτικού σώματος την επαύριον της οριστικής απομάκρυνσης των Τριάκοντα τυράννων. Πέραν των σχετικών με τις δύο πρωταγωνίστριες δυνάμεις Αθήνα και Σπάρτη μαρτυριών συνεξετάζεται η σχετική με άλλες πόλεις συμμάχους της μεν και της δε παράδοσης καθώς και επιγραφικά και νομισματικά τεκμήρια που της αφορούν.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποκτήσουν μία πλήρη εποπτεία της περιόδου • Εξοικειωθούν με τη σχετική φιλολογική παράδοση και να είναι σε θέση να την αντιμετωπίσουν με κριτικό πνεύμα • Εκτιμήσουν και να δύνανται να χρησιμοποιήσουν ως ιστορικά τεκμήρια τις άμεσες πηγές για την περίοδο αυτή, δηλ. τα επιγραφικά κείμενα και τα νομίσματα, • Αντιληφθούν τις μεγάλες αλλαγές στο γεωπολιτικό επίπεδο και να τις συνδέσουν με παρελθόν – οι προηγούμενες φάσεις του πολέμου - και μέλλον – η Σπαρτιατική επέμβαση στη Μικρά Ασία και ο Κορινθιακός πόλεμος • Εξοικειωθούν με τη νεότερη βιβλιογραφία • Πραγματοποιήσουν με αυτά τα εφόδια πρωτότυπη έρευνα στο σχετικό αντικείμενο,
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών • Ιστορικό διάγραμμα και πηγές • Οι μεγάλες αλλαγές της περιόδου
--

- Παρακολούθηση εργασιών
- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Επισκέψεις σε Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους	10
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	30
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bleckmann, B. 1998. *Athens Weg in die Niederlage: die letzten Jahre des Peloponnesischen Kriegs*. Stuttgart/ Leipzig: B. G. Teubner.
- Bommelaer, J.-F. 1981. *Lysandre de Sparte: Histoire et Traditions*. Athènes: Ecole Française d’Athènes.
- Flower, M. A. 2017. *The Cambridge Companion to Xenophon*. Cambridge: C.U.P.
- Gomme, A. W. – Andrewes, A. – Dover, K. J. 1981. *A Historical Commentary on Thucydides, V: Book VIII*. Oxford: Clarendon Press.
- Harris, E. M. 1990. “The Constitution of the Five Thousand”, *HSCP* 93: 243-280.
- Mueller-Goldingen, Chr. 2016-2019. *Aristoteles’ Politik. Einleitung und Kommentar*. Heidelberg: Universitätsverlag Winter.
- Osborne, R. – Rhodes, P. J. (eds.) 2017. *Greek Historical Inscriptions, I: 478-404 BC*. Oxford: O.U.P.
- Parmeggiani, G. 2011. *Eforo di Cuma: studi di storiografia greca*. Bologna: Patron.
- PCG = R. Kassel – C. Austin, *Poetae Comici Graeci, I-VIII*. Berlin/ New York 1983-2001: W. De Gruyter.

- Rhodes, P. J. 1981. *A Commentary on the Aristotelian Athenaion Politeia*. Oxford: Clarendon Press.
- Schütrumpf, E. 1991-2005. *Aristoteles' Politik*, Darmstadt/ Berlin: Wissenschaftliche Buchgesellschaft/ Akademie Verlag.
- Shear, J. L. 2011. *Polis and Revolution: responding to oligarchy in Classical Athens*. Cambridge: C.U.P.
- Simonton, M. 2017. *Classical Greek Oligarchy: A Political History*. Princeton: Princeton University Press.
- Thommen, L. 2014. *Die Wirtschaft Spartas: The Economy of Sparta*. Stuttgart: Franz Steiner Verlag.
- Tuplin, Chr. 2004. *Xenophon and his World: Papers from a Conference held in Liverpool in July 1999*, Stuttgart: Franz Steiner Verlag.
- Underhill, G. E. 1906. *Xenophon Hellenica*. Oxford: Clarendon Press

Τρέχοντα ερευνητικά προβλήματα ελληνιστικής και ρωμαϊκής ιστορίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	2014	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τρέχοντα ερευνητικά προβλήματα ελληνιστικής και ρωμαϊκής ιστορίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η μελέτη τρεχόντων ζητημάτων που απασχολούν την έρευνα της ελληνιστικής και ρωμαϊκής ιστορίας. Το σεμινάριο βασίζεται στην ενδελεχή εξέταση κυρίως επιγραφικών, αλλά και άλλου είδους (γραμματειακών, νομισματικών) πηγών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τη σημασία βασικών τρεχόντων ιστορικών προβλημάτων για τη έρευνα της ελληνιστικής και της ρωμαϊκής εποχής .
- Αντιλαμβάνονται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των υπό εξέταση ιστορικών πηγών.
- Εντάσσουν τα υπό εξέταση ερευνητικά ζητήματα στο ευρύτερο ιστορικό, πολιτικό και κοινωνικό τους πλαίσιο.
- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο
- Γνωρίζουν σε βάθος τα σχετικά κείμενα
- Εντοπίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή
- Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών
- Τρέχοντα ερευνητικά ζητήματα της ελληνιστικής ιστορίας
- Τρέχοντα ερευνητικά ζητήματα της ρωμαϊκής ιστορίας
- Παρακολούθηση εργασιών
- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	40
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75

	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>I. Ελληνιστική Ιστορία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gehrke, H.-J. 1990 (2000). <i>Geschichte des Hellenismus</i>, München (ελλ. μετ. Αγγ. Χανιώτη, εποπτεία Κ. Μπουραζέλη, Αθήνα). Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ. • Green, P. 1990. <i>From Alexander to Actium. The Historical Evolution of the Hellenistic Age</i>. Berkeley: University of California Press. • Préaux, Cl. 1978. <i>Le monde hellénistique. La Grèce et l’Orient (323-146 av. J.-C.)</i>, I-II. Paris: P.U.F. • Shipley, G. 1999. <i>The Greek World after Alexander (323-30 BC)</i>. London. • Walbank, F.W. 1993. <i>The Hellenistic World</i>, Glasgow (ελλ. μετ. Τ. Δαρβέρη, επιμ.Λ. Μυλωνόπουλου - Π. Νίγδελη). Θεσσαλονίκη: ΒΑΝΙΑΣ • Walbank F.W. et al., επιμ. <i>The Cambridge Ancient History</i>2: τ. VII.1, <i>The Hellenistic World</i>. Cambridge: CUP. • Will, É. 1982. <i>Histoire politique du monde hellénistique (323-30 av. J.-C.)</i>, I-II, Nancy: Université de Nancy. <p>II. Ρωμαϊκή Ιστορία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μπουραζέλης, Κ. 2017. <i>Οι τρόφιμοι της λύκαινας. Συνοπτική ιστορία των Ρωμαίων και της πολιτείας τους από την ίδρυση της Ρώμης έως και την εποχή του Διοκλητιανού (753 π.Χ.-305 μ.Χ.)</i>, Αθήνα: ΜΙΕΤ. • Bengtson, H. 1982. <i>Grundriß der römischen Geschichte mit Quellenkunde. I. Republik und Kaiserzeit bis 284 n. Chr.</i> München: C. H. Beck’sche Verlagsbuchhandlung. • Crawford, M. 1992. <i>The Roman Republic</i>. Cambridge (Mass.): Harvard University Press. • Dahlheim, W. 1992. <i>Die griechisch-römische Antike 2. Stadt und Imperium: Die Geschichte Roms und seines Weltreiches</i>. Paderborn: F. Schöningh. • Jacques, F. και J. Scheid, 1990. <i>Rome et l’intégration de l’Empire (44 av. J.-C.-260 ap. J.-C.)</i>.1. <i>Les structures de l’empire romain</i>. Paris: PUF. • Garnsey, P. και R. Saller, 1987. <i>The Roman Empire. Economy, Society and Culture</i>. Berkeley: University of California Press. • Goodman, M. 1997. <i>The Roman World (44 BC-AD 180)</i>. London: Routledge. • Lintott, A. 1993. <i>Imperium Romanum. Politics and Administration</i>. London: Routledge. • Rostovteff, M. 1957. <i>The Social and Economic History of the Roman Empire</i>, Second edition revised by P. M. Fraser. Oxford: Clarendon Press.
